

Nr 37.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående särskild portoavgift för debetsedelsförsändelser; given Stockholms slott den 27 september 1940.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlatande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Gustaf Andersson.

Utdrag av protokollet över kommunikationsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 27 september 1940.

Närvarande:

Ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, SKÖLD, QUENSEL, ERIKSSON, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, DOMÖ.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet anför chefen för kommunikationsdepartementet, statsrådet Andersson:

Genom kungörelse den 13 september 1940 (nr 822) har Kungl. Maj:t funnit gott förordna, att kronodebetsedlarna för år 1940 skola vid försändande eller utdelning vara inneslutna i kuvert eller på annat sätt tillslutna, så att å debetsedlarna upptagna belopp icke kunna läsas utan att brytande av försegling dessförinnan sker.

Genom de sålunda utfärdade föreskrifterna har frågan om särskilda bestämmelser beträffande postbefordran av försändelser innehållande debetsedlar blivit aktuell.

Utsändandet av debetsedlar å kronoutskylder sker beträffande landsbygden
Bihang till urtima riksdagens protokoll 1940. 1 saml. Nr 37.

jämte fögderistäderna genom postverket. Därjämte anlitar Stockholms stad jämte vissa magistratsstäder postverket för distribution av såväl krono- som kommunaldebetsedlar. Till grund för bestämmandet av den del av postverkets ersättning för bestyret med kronouppbörderna å landsbygden, som avser debetsedlarnas distribution, har lagts det för trycksaksförsändelser i allmänhet fastställda lägsta portobeloppet, för närvarande 5 öre per försändelse. Jämväl de debetsedlar, som distribueras för Stockholms stads räkning, ha taxerats såsom trycksaker men med tillämpning av de särskilda bestämmelser, som gälla beträffande masskorsband. Portot för dessa debetsedlar utgör sålunda för närvarande 4 öre per försändelse. Avgiftsberäkningen förutsätter i båda fallen, att försändelserna skola avlämnas öppna.

Om de för postförsändelser i allmänhet gällande taxebestämmelserna även framdeles skola läggas till grund för ersättningsberäkningen, skulle den utfärdade föreskriften om debetsedlarnas inläggning i kuvert respektive till slutning medföra, att brevporto finge erläggas.

Generalpoststyrelsen har i skrivelse till Kungl. Maj:t den 20 september 1940 upptagit frågan om portoavgiften för debetsedel å krono- eller kommunalutskylder. Styrelsen erinrar till en början om att styrelsen tidigare i skrivelse till 1936 års uppborrdskommitté samt i yttrande över det av nämnda kommitté avgivna förslaget till organisation av uppborrdsväsendet och folkbokföringen m. m. uttalat sig för att en särskild befodringsavgift skulle fastställas för debetsedelsförsändelser. Genom att göra debetsedlarna till ett särskilt försändelseslag erhöle man möjlighet att beträffande dem tillämpa särskilda bestämmelser i fråga om taxering och behandling i övrigt, utan att grunderna för taxering och behandling av postförsändelser i allmänhet behöfve rubbas.

Vidkommande storleken av en särskild befodringsavgift för debetsedelsförsändelserna har generalpoststyrelsen anfört följande:

I sin skrivelse till 1936 års uppborrdskommitté och yttrande över dess förslag uttalade sig styrelsen för att befodringsavgiften för en debetsedel skulle sättas till 4 öre. Detta belopp ansågs vid den tidpunkt, då yttrandet avgavs, täcka postverkets självkostnader för en distribution av den omfattning och organiserad på det sätt, som uppborrdskommittén föreslagit. Sedan yttrandet avgavs, ha postverkets driftkostnader ej oväsentligt ökats. Med hänsyn härtill och med kännedom om det avsevärda arbete, som distributionen av debetsedlarna avseende kronouppbörderna å landsbygden vållar postanstalterna, vore det enligt styrelsens förmenande sakligt berättigat att för dessa debetsedlar bibehålla den nuvarande ersättningen, 5 öre för varje debetsedel. Detta skulle emellertid medföra, antingen att man finge höja portot för debetsedlarna i Stockholm och de övriga magistratsstäder, som eventuellt önska anlita postverket för debetsedlarnas distribution, från 4 öre till 5 öre, eller också, att man finge beräkna en högre ersättning, då staten skulle vidkännas kostnaderna, än då dessa erlades av magistratsstad.

I och för sig kunde det visserligen finnas vissa skäl för att en något högre ersättning utginge för distributionen av de kronodebetsedlar, som avse landsbygden, än för debetsedlar i magistratsstäderna, enär för landsbygden i flertalet fall en försändning från inlämnings- till adresspostanstalten tillkommer samt, såsom förut nämnts, erfarenheten visat, att förstnämnda debetsedlar av

skilda orsaker vålla mera arbete för postanstalterna. Generalpoststyrelsen anser sig dock icke böra föreslå, att ersättningen utgår efter olika grunder för skilda slag av debetsedlar. Avgiften för det nya försändelseslaget torde därför nu böra fastställas till 4 öre per försändelse och postverkets ersättning för kronouppbörderna på landsbygden även böra beräknas på grundval av denna avgift.

Beträffande de närmare villkor, som borde gälla för att en försändelse skulle få mottagas till befordran såsom debetsedelsförsändelse, har generalpoststyrelsen anfört:

Försändelserna böra inlämnas av statlig eller kommunal myndighet samt icke innehålla annat än debetsedel, avseende egentliga krono- eller kommunalutskylder. Meddelanden om debitering av avgifter för exempelvis vatten, gas och elektricitet, renhållning eller dylikt böra icke få befordras såsom debetsedelsförsändelser liksom ej heller debetsedlar å hundskatt. För övervakande av att i debetsedelsförsändelse icke inneslutes annat än debetsedel avseende krono- eller kommunalutskylder bör postfunktionär äga att vid försändelsernas mottagande påfordra, att en eller annan försändelse av avsändaren öppnas. Vidare bör fordras, att ett visst antal försändelser avlämnas på en gång för att taxan för debetsedelsförsändelser skall få tillämpas. En förutsättning för att postverket skall kunna åtaga sig befordringen för ett så lågt porto som 4 öre per försändelse, måste nämligen vara, att försändelserna icke skola förses med frimärken eller avstämplas. Vad beträffar försändelser, som inlämnas av kommunal myndighet, blir det därför nödvändigt att tillämpa samma redovisningssätt som för masskorsbandsförsändelser. Detta innebär, att kvitto å erlagda postavgifter utskrivs vid inlämningen, varvid samtidigt beloppet debiteras i en journal medelst kopiering. Detta system är ekonomiskt fördelaktigt endast försävt fråga är om ett större antal försändelser. Det måste även anses riktigt, att om en kommun begagnar sig av möjligheten att få sina debetsedlar utdelade genom postverket mot en så låg avgift som den föreslagna, utdelningen som regel kommer att omfatta samtliga debetsedlar och ej endast ett mindre antal, exempelvis till sådana skattskyldiga, som äro bosatta å annan ort eller eljest äro svåra att anträffa. För att icke ställa mindre kommuner i en ogynnsam ställning torde emellertid minimumantalet icke böra sättas högre än till 100 försändelser. Slutligen måste fordras, att av försändelse tydligt skall framgå, att innehållet utgöres av debetsedel, avseende krono- eller kommunalutskylder. I flertalet fall torde fönsterkuvert komma att användas. Härvid bör den genomskinliga delen av kuvertet vara så stor och placerad på sådant sätt, att beteckningen debetsedel å krono- respektive kommunalutskylder framträder genom denna. Om detta icke är fallet eller annat kuvert användes, bör beteckningen »*debetsedelsförsändelse*» vara angiven i *tryck* å kuvertet. Då det till äventyrs framdeles kan bli erforderligt att jämka på antalet försändelser, som skola på en gång avlämnas till postbefordran för att det föreslagna portot skall tillämpas, eller på andra detaljföreskrifter för detta nya försändelseslag, synes det lämpligt att bestämmelser härom utfärdas av Kungl. Maj:t.

Under återopande av vad styrelsen sålunda anfört hemställer styrelsen, att postavgiften för inrikes försändelse, som endast innehåller debetsedel å krono- eller kommunalutskylder och som under villkor, som Kungl. Maj:t bestämmer, avlämnas till postbefordran av statlig eller kommunal myndighet, skall utgöra 4 öre.

Departements-
chefen.

De nyligen utfärdade bestämmelserna om sättet för försändandet av kronodebetsedlarna för år 1940 medföra, att brevporto måste erläggas för desamma, om de för postförsändelser i allmänhet gällande taxebestämmelserna skola läggas till grund för beräkningen av postverkets ersättning. En höjning av de nu utgående postavgifterna för debetsedlarnas distribution, vilka nu utgå med 4 respektive 5 öre beroende på om de försändas såsom masskorsband eller vanlig trycksak, synes mig emellertid böra undvikas. I dylikt syfte synes såsom generalpoststyrelsen föreslagit kronodebetsedlarna i postalt hänseende böra göras till ett särskilt försändelseslag, varigenom möjlighet erhålles att beträffande dem tillämpa särskilda bestämmelser i fråga om taxering och behandling i övrigt, utan att grunderna för taxering och behandling av postförsändelser i allmänhet behöva rubbas. Befordringsavgiften synes böra fastställas till 4 öre eller samma avgift som nu utgår för debetsedel, som distribueras för Stockholms stads räkning.

Generalpoststyrelsen har förutsatt, att för debetsedlar avseende kommunalutskylder skulle gälla samma bestämmelser som för kronodebetsedlar. Här emot synes mig icke vara något att erinra. Såsom förutsättning härför bör emellertid, såsom generalpoststyrelsen framhållit, bland annat gälla, att befordringen endast avser verkliga kommunalskattosedlar och sålunda icke meddelanden om till exempel avgifter för vatten, gas, elektricitet eller renhållning liksom ej heller hundskatt.

Frågan om införandet av en särskild befordringsavgift för här ifrågavarande försändelser är av beskaffenhet att böra underställas riksdagen. På Kungl. Maj:t torde det däremot få ankomma att, sedan riksdagen meddelat sitt beslut i nu förevarande ärende, fastställa de särskilda bestämmelser, som böra uppställas för rätt att försända krono- och kommunalskattosedlar mot det föreslagna särskilda portot. Bestämmelserna synas mig i stort sett kunna ansluta sig till de av generalpoststyrelsen förordade.

För att den här ifrågasatta särskilda portoavgiften om möjligt skall kunna tillämpas å de kronodebetsedlar för år 1940, vilka ännu ej distribuerats, torde ärendet böra bliva föremål för skyndsamt behandling från riksdagens sida.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att postavgiften för inrikes försändelse, som endast innehåller debetsedel å krono- eller kommunalutskylder och som under villkor, som Kungl. Maj:t bestämmer, avlämnas till postbefordran av statlig eller kommunal myndighet, skall utgöra 4 öre.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

F. Wessberg.